

Hormonspiral som sätts in på barnmorskemottagning vid annan indikation än antikonception

Förändringar sedan föregående version
Nytt regionalt dokument.

Under rubrik Relaterad information är ett dokument tillagt för information till inremitterande läkare.

Dokument är avstämt med Primärvårdsrådet.

Bakgrund och syfte

Rutinen beskriver förutsättningar och ansvarsfördelning då barnmorska på Barnmorskemottagning (BMM) sätter in spiral vid annan indikation än antikonception.

I de fall där spiral förskrivs på annan indikation än antikonception kan läkare inom allmänmedicin remittera till BMM för insättning.

Remitterande läkare har behandlings- och uppföljningsansvar och barnmorska på BMM utför endast insättningen.

Under rubrik Relaterad information finns ett dokument med information om förutsättningar för remittering. Detta dokument kan vid behov skickas för information till läkare inom allmänmedicin.

Förutsättningar

Spiralinsättning, andra indikationer än antikonception:

- Endometrieskydd vid MHT (Menopausal hormonterapi) - endast Mirena®
- Rikliga regelbundna blödningar - endast Mirena®
- Dysmenorré

Avgränsningar

Vid kontraindikationer skall läkare på allmänmedicin i stället skicka remiss till gynekologmottagning.

Dessa kontraindikationer är:

- Sedan tidigare känt myom som påverkar uteruskaviteten
- Sedan tidigare känt sondmått < 6 cm eller > 10 cm
- Sedan tidigare känd cervixstenos
- Sedan tidigare känd uterusmissbildning
- Hjärtklaffsjukdom som kan innebära ökad risk för endokardit i samband med insättningen
- Epilepsi
- Komlicerad hjärt-kärlsjukdom, inklusive hjärtinfarkt eller stroke i anamnesen*
- Pågående antikoagulantibehandling (till exempel Waran®, Xarelto®, Eliquis®, Lixiana®, Pradaxa®, heparin)
Obs, Trombyl® är EJ kontraindikation

Utförande

Läkare inom allmänmedicin ansvarar för:

- Bedömning om behandlingsmetoden är indicerad och att kontraindikationer inte föreligger
- Information om metoden till patienten
- Förskrivning av recept och information till patient att ta med spiral till barnmorskemottagning

- Remiss till BMM för insättning av spiral. Vid kontraindikationer eller tveksamheter skrivs i stället remiss till gynekologmottagning
- Uppföljning av behandling

Remiss till BMM skall innehålla information om:

- Tidigare/nuvarande sjukdomar
- Aktuella mediciner
- Gynekologisk anamnes (tex paritet, förlossningssätt, gynekologiska sjukdomar och/eller operationer)
- BMI

Barnmorska på BMM:

- Bedömer remiss och bokar tid till patienten. Remissbekräftelse skickas, se riktlinje [Remisshantering vid barnmorskemottagningar inom Regionhälsan](#)
- Vid tveksamhet vid insättning (till exempel förstorad uterus eller tecken på infektion) konsultera/remittera till gynekolog
- I övrigt vid insättning se riktlinje: [Hormonspiral-lågdosgestagen Barnmorskemottagningar VGR](#)
- Skickar remissvar. Kopia på anteckning kan bifogas som svar

Medvetet avsteg från rutinen dokumenteras i journalsystemet om rutinen är kopplad till patient. Övriga orsaker till avsteg från styrdokumentet rapporteras i MedControl PRO.

Relaterad information

[Ansvarsfördelning mellan allmänmedicin och gynekologi](#)

[Information om spiralinsättning på Barnmorskemottagning](#)

[Regional medicinsk riktlinje Läkemedel – Klimakteriebehandling](#)

Arbetsgrupp

Innehållsansvarig

Karin Jerhamre Sundh, mödrahälsovårdsöverläkare, Centralt
Mödrahälsovårdsteam (CMHV), Regionhälsan

Innehållsgranskare

Anna Hagman, mödrahälsovårdsöverläkare, CMHV, Regionhälsan

Anna Trollstad, mödrahälsovårdsöverläkare, CMHV, Regionhälsan

Anna-Karin Broman, mödrahälsovårdsöverläkare, CMHV,
Regionhälsan

Antje Johannsmeyer, mödrahälsovårdsöverläkare, CMHV,
Regionhälsan

Godkännare

Maria Gjertsen, regionområdeschef, barnmorskemottagningar och
gynekologi, Regionhälsan

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Barnmorskemottagning och gynekologi

Innehållsansvar: Karin Jerhamre Sund, (karje1), Överläkare

Granskad av: Anna Hagman, (annha67), Överläkare, Anna Trollstad, (anntr1), Överläkare, Anna-Karin Broman, (annbr25), Överläkare, Antje Johannsmeyer, (antjo1), Överläkare

Godkänd av: Maria Gjertsen, (marem2), Regionområdeschef

Dokument-ID: RHS9927-391389789-250

Version: 5.0

Giltig från: 2025-06-13

Giltig till: 2027-06-13